

OBSAH

Úvodem /9

Karel Klusáček, Naďa Koníčková, Michal Pazour

Seznam zkratek /11

1 Evropský výzkumný prostor v souvislostech /15

Michal Pazour

1.1 Základní koncept a ekonomické souvislosti ERA /15

1.2 Stručný historický vývoj ERA /18

1.3 Cíle ERA /21

1.3.1 Spolupráce v rámci ERA /21

1.3.2 Lidské zdroje pro výzkum /22

1.3.3 Výzkumné infrastruktury /23

1.3.4 Sdílení a přenos znalostí /23

1.3.5 Internacionalizace ERA /24

1.4 Proces řízení ERA /25

1.5 Česká republika a ERA /27

1.6 Shrnutí /29

1.7 Informační zdroje /30

2 Výzkumná spolupráce v rámci ERA /33

Vladimír Albrecht, Daniel Frank, Zdeněk Kučera

2.1 Aktivita EU podporující výzkumnou spolupráci /33

2.2 Nástroje pro přímé financování aktivit výzkumu, vývoje a inovací /34

2.2.1 7. rámcový program pro výzkum, technologický rozvoj a demonstrace EU /34

2.2.1.1 Horizont 2020 /35

2.2.1.2 Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace /36

2.2.1.3 Program COSME /36

2.2.2 Nástroje podporující mobilizaci a koordinaci národního a regionálního financování VaV /36

2.2.2.1 ERA-NET /36

2.2.2.2 Programy dle čl. 185 Smlouvy o fungování EU /37

2.2.2.3 Společné programové iniciativy /37

2.2.2.4 Evropské technologické platformy /38

2.2.2.5 Společné technologické iniciativy /38

2.2.2.6 Evropský inovační a technologický institut /38

2.2.2.7 Program EUREKA /39

2.2.2.8 Program COST /40

2.2.3 Mezinárodní výzkumné organizace /40

2.3 Zapojení ČR do evropské výzkumné spolupráce /41

2.3.1 Zapojení ČR do rámcových programů EU /41

2.3.1.1 Historie účasti ČR v rámcových programech /41

- 2.3.1.2 Účast ČR v projektech 7. RP a programu EURATOM /42
- 2.3.1.3 Finanční ukazatele /44
- 2.3.1.4 Rozsah mezinárodní spolupráce ČR v 7. RP /46
- 2.3.1.5 Účast týmů z ČR ve vybraných programech a tematických prioritách 7. RP /48
- 2.3.1.6 Institucionální struktura účasti týmů ČR v projektech 7. RP /49
- 2.3.2 Účast ČR v programu EUREKA /51
- 2.3.3 Účast ČR v programu COST /51
- 2.3.4 Účast ČR v dalších aktivitách podporujících spolupráce ve VaV /52
- 2.3.4.1 Rámcový program pro konkurenceschopnost a inovace /52
- 2.3.4.2 ERA-NET, ERA-NET Plus a programy podle čl. 185 /53
- 2.3.4.3 Společné programové iniciativy /53
- 2.3.4.4 Společné technologické iniciativy /53
- 2.4 Aktivity a nástroje na podporu zapojení českých týmů do výzkumné spolupráce v rámci ERA /54
- 2.5 Shrnutí a doporučení pro politiku VaVa /55
- 2.6 Informační zdroje /57

3 Lidské zdroje pro výzkum /59

Lenka Heháková, Miroslav Kostě, Petra Perutková

- 3.1 Lidské zdroje v Evropském výzkumném prostoru /59
 - 3.1.1 Klíčové aktivity na úrovni ERA /60
 - 3.1.1.1 Specifický program myšlenky 7. RP – ERC granty /61
 - 3.1.1.2 Specifický program LIDÉ 7. RP – akce Marie Curie /64
- 3.2 Lidské zdroje pro výzkum v ČR /67
 - 3.2.1 Strategie pro oblast lidských zdrojů /67
 - 3.2.2 Zásoba lidských zdrojů – zaměstnanci ve výzkumu a vývoji /67
 - 3.2.3 Potenciál lidských zdrojů pro VaV – absolventi vysokých škol /70
 - 3.2.4 Mobilita lidských zdrojů ve znalostní ekonomice /73
 - 3.2.5 Národní iniciativy na podporu lidských zdrojů ve výzkumu /77
 - 3.2.5.1 EURAXESS ČR /77
 - 3.2.5.2 Program ERC CZ /78
 - 3.2.5.3 Operační programy /78
 - 3.2.5.4 Program NÁVRAT /79
 - 3.2.5.5 Ženy ve vědě /79
 - 3.2.5.6 Aktivity MOBILITY a další aktivity dvoustranné spolupráce /80
 - 3.2.5.7 SCIEX-NMS /80
 - 3.2.5.8 Další programy na podporu rozvoje lidských zdrojů /80
- 3.3 Shrnutí a doporučení pro rozvoj lidských zdrojů ve výzkumu /80
- 3.4 Informační zdroje /82

4 Výzkumné infrastruktury /85

David Marek, Ondřej Valenta, Kristýna Meislová, Ondřej Daniel

- 4.1 Vymezení klíčových pojmů /86
- 4.2 Infrastruktury v Evropském výzkumném prostoru /86
 - 4.2.1 Klíčové aktivity na evropské úrovni /86
 - 4.2.2 Provázání evropské a národní úrovně /89
- 4.3 Infrastruktury v ČR /91
 - 4.3.1 Východiska pro rozvoj infrastruktur v ČR /91
 - 4.3.2 Centra podpořená ze strukturálních fondů /92

- 4.3.2.1 Přehled o podpořených projektech v OP VaVpl a OP PK /93
- 4.3.2.2 Udržitelnost výzkumných a vývojových center /97
- 4.3.3 Národní iniciativy na podporu infrastruktur /100
- 4.4 Implikace pro rozvoj výzkumných infrastruktur /101
- 4.5 Informační zdroje /102

5 Sdílení a přenos znalostí /105

Ondřej Pokorný, Jana Kratěnová, Vladislav Čadil, Kamila Hebelková

- 5.1 Vymezení klíčových pojmů /105
- 5.2 Sdílení znalostí a spolupráce mezi výzkumnou a aplikační sférou v ERA /106
 - 5.2.1 Klíčové aktivity na úrovni ERA /106
 - 5.2.1.1 Unie inovací /106
 - 5.2.2 7. rámcový program a Horizont 2020 /107
 - 5.2.2.1 Working Group on Knowledge Transfer /107
 - 5.2.3 Doporučení Evropské komise /107
- 5.3 Sdílení znalostí a spolupráce výzkumné a aplikační sféry v EU /108
- 5.4 Sdílení znalostí a spolupráce výzkumné a aplikační sféry v ČR /111
- 5.5 Bariéry sdílení znalostí a spolupráce výzkumné a aplikační sféry v ČR /118
- 5.6 Existující aktivity a nástroje na podporu spolupráce výzkumné a aplikační sféry v ČR /120
 - 5.6.1 Společné programy výzkumu a vývoje /120
 - 5.6.2 Inovační vouchery /122
 - 5.6.3 Rozvoj center transferu znalostí /123
- 5.7 Shrnutí a doporučení pro rozvoj spolupráce výzkumné a aplikační sféry v ČR /124
- 5.8 Informační zdroje /126

6 Internacionalizace Evropského výzkumného prostoru /129

Zdeněk Kučera, Tomáš Vondrák

- 6.1 Vymezení klíčových pojmů /129
- 6.2 Přístup EU k internacionalizaci a výzkumné spolupráci se třetími zeměmi /130
 - 6.2.1 Internacionalizace ERA v kontextu politiky VaV /130
 - 6.2.2 Expertní skupiny pro oblast internacionalizace ERA /131
 - 6.2.2.1 Pracovní skupina CREST pro internacionalizaci VaV /131
 - 6.2.2.2 Strategické fórum pro mezinárodní vědeckotechnickou spolupráci /131
 - 6.2.3 Internacionalizace ERA ve strategických dokumentech Evropské komise /132
 - 6.2.3.1 Zelená kniha – Evropský výzkumný prostor: nové perspektivy /132
 - 6.2.3.2 Evropský strategický rámec pro mezinárodní vědeckotechnickou spolupráci /132
 - 6.2.3.3 Unie inovací /133
 - 6.2.4 Dvoustranné dohody ES/EU se třetími zeměmi /133
 - 6.2.5 Rámcové programy EU /133
 - 6.2.5.1 7. rámcový program /134
 - 6.2.5.2 Horizont 2020 /134
 - 6.2.6 Zapojení zemí EU do spolupráce se třetími zeměmi ve VaV /135
- 6.3 Spolupráce ČR se třetími zeměmi ve výzkumu a vývoji /138
 - 6.3.1 Strategie ČR pro spolupráci se třetími zeměmi ve VaV /138
 - 6.3.2 Podpora pro spolupráci s nečlenskými zeměmi ve VaV /139
 - 6.3.3 Zapojení ČR do spolupráce se třetími zeměmi /141

6.4 Shrnutí a doporučení pro rozvoj zapojení ČR do výzkumné spolupráce
se třetími zeměmi /143

6.5 Informační zdroje /144

7 Výhled budoucího vývoje ČR v ERA /147

Michal Pazour

7.1 Informační zdroje /153